

CONSTANTIN VALENTIN POPESCU

**GRUPĂRILE ECONOMICE
INTERNAȚIONALE REGIONALE
ȘI SUBREGIONALE DIN EUROPA**

**EDITURA UNIVERSITARIA
Craiova, 2013**

Referenți științifici:
Prof.univ.dr. ION ROȘU-HAMZESCU
Prof.univ.dr. CONSTANTIN CIURLĂU

Copyright © 2013 Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POPESCU, CONSTANTIN

**Grupările economice internaționale regionale și
subregionale din Europa** / Constantin Valentin Popescu. -
Craiova : Universitaria, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-14-0744-6

33

Redactor carte: Ec. dr. Cojocaru Constantin

Coperta: Honu Florin

Tehnoredactare computerizată: Ing. Roșu-Hamzescu Adrian

Apărut: 2013

TIPOGRAFIA UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA

Str. Brestei, nr. 156A, Craiova, Dolj, România

Tel.: +40 251 598054

Tipărit în România

CAPITOLUL I

ASPECTE PRIVIND ORGANIZAȚIILE ECONOMICE ȘI FINANCIAR MONETARE INTERNAȚIONALE ÎN CONTEXTUL TRANSFORMĂRILOR DIN ECONOMIA GLOBALĂ

1.1. Impactul transformărilor din economia globală asupra organizațiilor economice și financiar-monetare internaționale

Organizațiile economice și financiar monetare internaționale, care au apărut în timpul și imediat după cel de-al doilea război mondial au stat la baza prosperității ulterioare, în mai multe țări ale lumii. Relațiile politice internaționale și situația economică mondială au influențat major formele de cooperare internațională din ultimii ani.

După perioada anilor '70, nefavorabilă din punct de vedere economic, caracterizată prin mari dezechilibre și inflație galopantă, a urmat o revigorare economică în lumea industrializată¹. În climatul economic favorabil din anii '80, încurajat de liberalizarea și integrarea piețelor financiare, statele

¹ Vezi, BAKKER, P.F.A., *Instituțiile financiare internaționale*, Editura Antet, București. 1997, p. 13

lumii au devenit din ce în ce mai capabile să-și ia în considerare interesele reciproce. Slăbirea tensiunii politice dintre Est și Vest a mărit considerabil grupul țărilor interesate de cooperarea reciprocă.

Tranziția de la o economie planificată și centralizată a fost un proces dificil. La începutul anilor '90 economiile țărilor occidentale s-au confruntat cu probleme structurale și cu mari deficite bugetare. Cu toate acestea, **în multe țări asiatice, care au optat pentru o dezvoltare economică rapidă, se găsesc centre economice puternice, care se integrează din ce în ce mai bine în economia mondială.** Multe alte țări în dezvoltare aplică o politică economică de reforme, care poate duce la o schimbare în bine, după „deceniul pierdut” al anilor '80, când au avut de luptat cu povara datoriilor externe uriașe.

Creșterea interdependențelor economice în întreaga lume și rețeaua tot mai extinsă a legăturilor comerciale, fluxurile internaționale de factori (capital și forță de muncă) au influențat dinamica dezvoltării economiilor naționale și orizontul politicilor naționale, într-o măsură care ar fi fost de neconceput în urmă cu două decenii².

După căderea comunismului și prăbușirea strategiilor de substituire a importurilor, economia mondială a devenit punctul de referință pentru strategiile de dezvoltare și politicile economice

² SCHRAEPLER, H.A., *Organisations internationales et europeennes*, Economica, 1995, p. 36

naționale în aproape toate țările din întreaga lume.

Procesul caracteristic pentru perioada actuală constă în globalizarea economiei, a piețelor de aprovizionare și desfacere, a celor financiar monetare și creșterea ponderii investițiilor directe și investitorilor străini în economiile statelor. Schimburile economice bi și multilaterale dintre state se multiplică dar, în același timp se înmulțesc acordurile încheiate între ele, constituind vaste sisteme interconectate într-o rețea planetară prin care se schimbă bunuri și valori cu utilități reciproce. Acordurile la rândul lor favorizează apariția unor diversități de forme de asociere între agenții economici din diverse state sau grupări de state³.

Sfârșitul de secol și începutul de mileniu s-a caracterizat din punct de vedere al activității economice - cu implicații globale în plan social și politic prin:

- *reculul până aproape de colaps al economiilor strict planificate*, dirijiste în favoarea economiei capitaliste de orientare neo-liberală marcată însă de nuanțe postmoderniste, în sensul dezabsolutizării profitului ca valoare și obiectiv fundamental al activității economice și nuanțării țelurilor acestei activități cu elemente de valorizare a existenței sociale și individuale, politica socială și antrenarea comunitară, mai ales în țările avansate industrial;
- *tranziția spre economia de piață în fostele țări*

³ GILPIN, R., *Economia mondială în secolul XXI*, Editura Polirom, Iași, 2004, p. 249-253

socialiste, marcată de dificultăți generate de tensiuni și conflicte sociale ca urmare a distrugerii vechilor echilibre și raporturi de proporționalitate între sectoare, determinate și de vechea configurație a pieței, în special CAER, și crearea unor noi relații, cu ponderi diferite adesea în condițiile lipsei unei strategii bine conturate a evoluției viitoare;

- ***creșterea ponderii întreprinderilor mici și mijlocii în crearea PIB și a venitului național al tuturor țărilor***, în condițiile menținerii și chiar a dezvoltării structurilor multinaționale, generate de globalizarea activității economice productive și de comercializare, facilitate de progresul tehnologic și în mod deosebit de informatizarea activităților de concepție, productive, de comercializare și de gestiune a acestora;

- ***formarea zonelor economice dominante*** prin volumul activității și inovare, începută în ultimul deceniu al secolului al XX-lea, care s-a consolidat la începutul secolului al XXI-lea, ca urmare a ascensiunii zonei Pacificului, dominată de Japonia și de China, paralel cu Uniunea Europeană și SUA, dominantă în cadrul NAFTA. Totodată se conturează tendințe de grupare economică și în America de Sud;

- ***preocuparea permanentă pentru perfecționarea metodelor manageriale și a cadrului de exercitare a funcțiilor conducerii la nivel macro și microeconomic***, pentru a face față cât mai bine ritmului accelerat al schimbării, care a caracterizat acest sfârșit de secol, ca perioadă de tranziție de la

societatea modernă (industrială) la societatea postmodernă (postindustrială) în țările avansate și de la economii cu caracter extensiv, slab eficiente, la economii de mare eficiență, competitive în țările în tranziție la economia de piață din Europa Centrală și de Est și nu numai⁴.

Aceste transformări au creat răsturnări și dezechilibre care au modificat radical aspectul și ritmul creșterii din toate statele, intensitatea și fluxurile comerțului mondial, raporturile financiar-valutare dintre state și ponderea acestora în ierarhia producției și comerțului internațional. Mai mult, au fost conturate noi trăsături și tendințe ale economiei mondiale care se prezintă astfel:

Țările avansate trec din era geopolitică în era geoeconomiei - în care raportul de forțe și evoluția acestora sunt determinate de gradul de stăpânire al științei și cunoașterii în calitate de resurse strategice primordiale ce se pot transforma rapid în noi produse și tehnologii de fabricație.

Economia capitalistă a intrat în al 5-lea ciclu lung al evoluției sale, care a declanșat o nouă eră, bazată pe prelucrarea și transmiterea datelor. După cele 4 cicluri anterioare, *noul ciclu al revoluției informaționale* determină impulsuri puternice pentru creșterea economică, determină modificări structurale și revoluționează condițiile de viață.

În acest context, pe *arena internațională s-a*

⁴ Vezi: ROȘU-HAMZESCU, I., FRATOȘȚIȚEANU, C, *Globalizarea și problemele noii economii mondiale*, Editura MondoEc, Craiova, 2000, p. 9-11